

Vi trenger en samlet innsats med deltakelse fra alle; frivillig sektor, næringsliv, offentlig sektor og forskning for å få mange flere barn og unge ut av utenforskap

Status

Innsendt til Norges forskningsråd

Innsendt og bekreftet av instansen via e-post

Innsendt av

Mari Holth

Innsendt dato

9. oktober 2023

På vegne av

Statens helsetilsyn

Målgruppe

Statlige etater (Offentlig)

Stilling

seniorrådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte statlige etater .

Innledning

Ungt utenforskap er en stor floke, som har store kostnader både for den enkelte og for samfunnet. Mellom 70 000 og 97 000 (8,4%) unge i aldersgruppen 15-29 står utenfor arbeid, utdanning og opplæring (2021). Derfor har regjeringen for første gang lansert et målrettet samfunnsoppdrag for å inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeids- og samfunnsliv. Målrettede samfunnsoppdrag handler om store, dristige og målbare satsinger som er rettet mot å løse store og komplekse samfunnsutfordringer som klima eller utenforskap.

Frem til februar 2024 jobber en gruppe med representanter fra ulike sektorer med forslag til organisering og konkrete mål for samfunnsoppdraget. Samfunnsoppdraget skal igangsettes i løpet av 2024.

Det skal være et utviklingsorientert arbeid som bygger på kunnskap vi har og med mål om å skape noe nytt på et komplekst område. Det legges opp til bred involvering.

I november og desember blir det nye muligheter for å gi innspill. Les mer om samfunnsoppdraget for inkludering av flere barn og unge her: [Utformingsfase: Inkludering av barn og unge \(forskningssradet.no\)](https://forskningssradet.no/utformingsfase-inkludering-av-barn-og-unge)

Kontaktperson

Rita Bergersen rb@forskningssradet.no

Om skjema

- Det er mulig å videresende skjemaet og gi både lese- og skrivetilgang til andre.
- For å sende inn det endelige innspillet må du huske å trykke "lagre" og "send inn". Du vil motta en kvittering med svarene du har sendt inn.

Med ditt samtykke

Ved å sende innspillene, samtykker du at vi kan behandle og samle innspillene for spesifikke formål som for eksempel i rapporter og for publisering på nettsiden samt arkivering.

Vi ber om dine kontaktopplysninger (navn, e-post) og sektortilhørighet. Kontaktopplysninger blir ikke offentliggjort. Vårt behandlingsgrunnlag er GDPR art. 6 (1) (e). Høringsinnspillene regnes som saksdokumenter og vil bli arkivert. [Les vår personvernerklæring](#) for mer informasjon om hvordan vi behandler dine personopplysninger.

Gi oss dine innspill her:

Hvis vi ser ti år frem i tid, til 2033, hva er det viktigste vi som samfunn har fått til for å få barn og unge ut av utenforskap? (Vi ber deg prioritere én ting, det du mener er aller viktigst)

Kommentar

Statens helsetilsyn er overordnet tilsynsmyndighet for sosiale tjenester i NAV, barnevern-, helse- og omsorgstjenester og folkehelsearbeid. Våre erfaringer fra tilsyn understøtter kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for satsningen om å få barn og unge ut av utenforskap.

For å lykkes bedre med å få barn og unge ut av utenforskap mener vi det er særlig sentralt å styrke samarbeid og samordning av tjenester til utsatte barn og unge og deres familier. Dette gjelder både i kartlegging av barna og familiens behov, og i tiltaksoppfølging. Tilsynserfaringer har vist hvilke alvorlige konsekvenser det får for barn og unge når de ikke får den hjelpen de trenger. Barnevernet og tilhørende tiltaksapparat ofte har mangelfull og utilstrekkelig informasjon om deres behov. Det har ført til at barn og unge ikke har fått forsvarlig omsorg, behandling og hjelp av offentlige instanser og at iverksatte tiltak ikke er tilstrekkelig tilrettelagt. Vi ser at kompleksiteten i barns behov på barnevernsinstitusjon øker, og at det stiller nye krav til samordning og utforming av tjenestene.

Barnevernet er avhengig av et samarbeid med andre instanser i oppfølging av utsatte barn og unge. Vi mener at Nav er en viktig samarbeidspartner i oppfølgingen av utsatte barn og deres familier. Funn fra vår rapport Det å reise vasker øynene – en gjennomgang av 106 barnevernssaker, viser at levekår har stor betydning når det gjelder barnets behov og situasjon, og må inntas som en del av den helhetlige oppfølging av barn og familier. Helsetilsynet gjennomførte i 2020-2021 en risikovurdering av sosiale tjenester i Nav. De områdene som ble vurdert med høyest risiko for svikt, var manglende kartlegging av barns behov når foreldrene søker sosiale tjenester, og at barn og unge ikke får et samordnet tjenestetilbud. Vi gjennomfører i 2022-2023 landsomfattende tilsyn med sosiale tjenester i Nav om ivaretagelse av barns behov når familien søker økonomisk stønad.

Hva kan du eller din virksomhet bidra med slik at vi kommer dit? (Ditt bidrag til det du har svart på spørsmål 1)

Kommentar

Formålet med tilsyn er å bidra til å styrke sikkerhet og kvalitet. Tilsyn med tjenester til utsatte barn og unge skal bidra til forbedring gjennom å innrettes mot der risiko for svikt er høy, og hvor forbedring kan få stor betydning for den enkelte.

Statens helsetilsyn forbereder tilsynsaktivitet i alle landets kommuner i 2024 om «Tilsyn med kommunens folkehelsearbeid for å fremme god psykisk helse hos barn og unge». Tilsynets tema understøtter regjeringens satsing på å fremme psykisk helse og livskvalitet i Folkehelsemeldinga (Meld. St. 15 (2022-2023)). Vi vil be om innspill til tilsynet fra aktuelle aktører innen utgangen av året.

Tema for tilsynet er kommunens systematiske folkehelsearbeid med å fremme god psykisk helse hos barn og unge. Vi vil vite om kommunene følger systematikken i folkehelseloven. Det vil si om kommunen har oversikt over barn og unges helsetilstand og faktorer i oppvekst- og levekårsforhold som påvirker deres psykiske helsetilstand, og om kommunen bruker kunnskapen fra oversikten i sitt planarbeid og om dette følges opp med relevante tiltak. Tidlig innsats er viktig i et folkehelseperspektiv, og for å bidra til et bærekraftig samfunn på sikt. Hensikten med tilsynet er å skaffe en landsomfattende oversikt over kommunenes langsiktige arbeid for godt helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unges psykiske helse. Vi mener dette tilsynet vil kunne bidra med viktig innsikt til satsningen om å få barn og unge ut av utenforskap.

Vi takker for muligheten til å gi høringsinnspill, og ønsker lykke til videre med viktig satsning.